

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

06 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte

Judecători

Talpă Boris

Mănăscurtă Igor

Eremciuc Ghenadie

a examinat admisibilitatea recursului declarat de avocata Sanduleac Diana în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 martie 2023, în cauza penală privindu-l pe

ȚÎCU Ruslan XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.11.2022 – 26.12.2022;

Instanța de apel: 31.01.2023 – 22.03.2023;

Instanța de recurs: 04.07.2023- 06.12.2023.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central, din 26 decembrie 2022, Țîcu Ruslan a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 264¹ alin. (4) Cod penal la închisoare pe termen de 6 luni;

- art. 287 alin. (2) lit. c) Cod penal la închisoare pe termen de 1 an.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor penale aplicate, lui Țîcu Ruslan i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 1 an și 6 luni.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a dispus neexecutarea pedepsei sub formă de închisoare aplicate lui Țîcu Ruslan dacă el, în termenul de probațiune de 2 ani, nu v-a săvârși o nouă infracțiune și prin respectarea condițiilor probațiunii, v-a îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a încasat de la Țîcu Ruslan în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate de stat la investigarea prezentei cauze penale în sumă de 128 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Țîcu Ruslan la 01.10.2022, aproximativ la ora 23:40, având scopul nerespectării interdicției impuse conducătorilor mijloacelor de transport să conducă în stare de ebrietate reglementată de legislația în vigoare, fără a deține permis de conducere, a condus

automobilul de model „Mercedes Sprinter” cu XXXXX, prin XXXXX unde a fost stopat de către colaboratorii de poliție.

Fiindu-i propusă testarea alcoolică de către colaboratorul de poliție precum și prelevarea probelor biologice pentru stabilirea gradului stării de ebrietate, Țicu Ruslan categoric a refuzat.

Tot el, continuându-și acțiunile sale criminale, la 02.10.2022, aproximativ la ora 01:10, aflându-se în incinta Spitalului Raional Edineț, amplasat în XXXXX, fiind vizibil în stare de ebrietate, deci în loc public, din intenții huliganice, ignorând circumstanțele cu caracter public ce asigură o ambianță liniștită în societate, manifestând o vădită lipsă de respect față de aceasta, a încălcat ordinea publică, bazată pe respectarea normelor de drept și conviețuire socială, care asigură securitatea publică și personală a cetățenilor, fără nici un motiv, i-a aplicat trei lovituri cu pumnul în regiunea cutiei toracice agentului superior din cadrul IP Edineț Botezatu Gheorghe în timp ce acesta participa împreună cu agentul superior Stelea Dinu la documentarea acestuia pentru refuzul de a petrece examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și natura ei după conducerea mijlocului de transport, acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită.

3. Împotriva sentinței instanței de fond a declarat apel procurorul, care solicita casarea sentinței în latura pedepsei stabilite, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță prin care să-l recunoască vinovat pe Țicu Ruslan în comiterea infracțiunilor și a-i aplica o pedeapsă în baza. 264¹ alin. (4) Cod penal- închisoare pe termen de 6 luni, în baza art. 287 alin. (2) lit. c) Cod penal, închisoare pe termen de 6 luni, iar în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor a-i stabili pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 an cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului s-a invocat următoarele considerente:

- cumulul circumstanțelor privind gravitatea infracțiunii săvârșite precum și personalitatea inculpatului care se învinuiește de comiterea a 2 infracțiuni mai puțin grave comise cu intenție precum și faptul că anterior acesta a fost condamnat și deși vina a recunoscut-o parțial precum și urmările prejudiciabile în raport cu pedeapsa numită prin sentință, denotă o discordanță la individualizarea pedepsei, sub aspectul blândeții pedepsei instituite în baza sentinței;

- pedeapsa penală are drept scop nu doar restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, ci și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, scop care nu poate fi atins în cazul în care pentru comiterea infracțiunilor menționate i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de 1 an 6 luni închisoare cu suspendarea executării pedepsei;

- argumentele invocate de instanța de judecată la stabilirea pedepsei sub formă de închisoare cu suspendarea executării pedepsei cu stabilirea unui termen de probă în limitele minime ale dispoziției art. 90 Cod penal nu sunt întemeiate, or, inculpatul deși antecedentele penale sunt stinse nu este la prima abatere de la lege fapt dovedit de revendicarea anexată la dosar, fiind atras și la răspundere contravențională precum

și prezența urmărilor prejudiciabile și a celor de ordin material și moral denotă că acesta nu este dispus de a păși pe calea corijării și nu binevoiește să urmeze un comportament social, cu respectarea valorilor ocrotite de lege;

- instanța de judecată eronat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă în raport cu faptele infracționale stabilite ca fiind dovedite, care nu este suficientă pentru corectarea vinovatului, nu este în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale, nu este echitabilă și nu va atinge scopurile pedepsei;

- concluzia instanței că corectarea inculpatului este posibilă fără executarea pedepsei reale cu închisoarea este una greșită și nu va asigura scopurile pedepsei penale enunțate în art. 61 Cod penal;

- consideră că prezența circumstanțelor indicate de către instanța de judecată nu sunt suficiente pentru a constata că aceste împrejurări permit aplicarea art. 90 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 martie 2023, apelul procurorului a fost admis, cu casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Țîcu Ruslan este condamnat pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 264¹ alin. (4) Cod penal la închisoare pe termen de 3 luni;

- art. 287 alin. (2) lit. c) Cod penal la închisoare pe termen de 5 luni.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal i s-a stabilit lui Țîcu Ruslan pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate sub formă de închisoare pe termen de 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest s-au menținut dispozițiile instanței de fond.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei în privința inculpatului nu a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, de circumstanțele cauzei și de circumstanțele personale în privința inculpatului, eronat și fără a verifica circumstanțele ce țin de persoana inculpatului, care a fost anterior judecat:

- prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 noiembrie 2017 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale (30.000 lei), cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani;

- prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 12 august 2021 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal la pedeapsa sub formă de 150 ore muncă neremunerată în folosul comunității, executată la data de 10.03.2022, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În aspectul dat, pedepsele anterioare stabilite lui Țîcu Ruslan nu au fost suficiente pentru corectarea persoanei, deoarece ultimul a comis o altă infracțiune de

aceiași gen, inculpatului fiind stabilită pedeapsă cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal sub formă de 1 an și 6 luni închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal privind suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de probațiune de 2 ani, ca rezultat stabilind o pedeapsă prea blândă în raport cu faptele infracționale stabilite ca dovedite, care nu este suficientă pentru corectarea vinovatului, nu este în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale, nu este echitabilă și nu va atinge scopurile pedepsei, astfel că pedeapsa numită urma să fie mai aspră.

Astfel, instanța de fond la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, în conformitate cu art. 75 Cod Penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care conform legii penale fac parte din categoria infracțiunilor ușoare și mai puțin grave, respectiv, săvârșite prin forma vinovăției- intenția, de personalitatea inculpatului, săvârșirea anterioară de către acesta a unor infracțiuni similare, săvârșirea prezentelor infracțiuni la scurt timp de la ispășirea pedepsei penale anterioare neprivative de libertate. Careva circumstanțe atenuante nu au fost determinate, însă, circumstanțe agravante au fost stabilite- săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară.

În aspectul dat, circumstanța agravantă respectivă nu a fost stabilită de procuror în rechizitoriu, astfel că instanța de fond nu putea să o recunoască ca circumstanță agravantă în privința inculpatului, prin urmare se exclude această agravantă.

Instanța de apel a conchis că concluzia instanței privind aplicarea inculpatului a pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei potrivit prevederilor art. 90 Cod penal este greșită și nu va asigura scopurile pedepsei penale enunțate în art. 61 alin. (2) Cod penal.

De asemenea, s-a menționat că pedeapsa este echitabilă când ea impune persoanei vinovate lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă.

Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către persoana vinovată, precum și de alte persoane. Ori, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă stabilită generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Astfel, Țicu Ruslan anterior a fost condamnat de mai multe ori, inclusiv potrivit informației nr.04/04/9603 din 22.11.2022 eliberată de Biroul de Probațiune Chișinău s-a constatat că Țicu Ruslan condamnat de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani prin sentința din data de 12 august 2021 în baza art.264¹ alin. (1) Cod penal la muncă neremunerată în folosul comunității pe termen de 150 ore cu anularea dreptului de a

conduce mijloace de transport, a executat orele de muncă neremunerată și a fost exclus de la evidență la data de 10.03.2022 (vol. I, f.d. 111).

În sensul dat, ținând cont și de părerea părții vătămate, care a declarat că inculpatul, cu toate că l-a lovit, nu și-a cerut scuze, instanța de apel a constatat că inculpatul nu a înțeles faptele comise și nu are aptitudinea de a se corecta în urma faptelor săvârșite inclusiv cu aplicarea violenței.

Având în vedere cele menționate mai sus, instanța de apel a considerat că în cazul dat, ținând cont de pedepsele anterioare stabilite, care nu au avut efect pentru inculpat, instanța de fond urma să aplice inculpatului pedeapsa fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece, deși pedepsele anterioare stabilite lui Țîcu Ruslan au fost executate, totodată pedepsele nu au produs efecte de corectare a persoanei și inculpatul a comis altă infracțiune similară, din domeniul transporturilor, precum și privind huliganismul, fapt ce indică, că Țîcu Ruslan este predispus la comiterea infracțiunilor.

În sensul dat, pedepsele anterioare, nu au corectat persoana, care nu a înțeles gravitatea faptelor sale și inculpatul a comis altă infracțiune privind refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport care nu deține permis de conducere, de la testarea alcoolscoptică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical și huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite în incinta unei instituții medico-sanitare publice, astfel nicidecum nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei numite.

La părerea instanței de apel, pedeapsa sub formă de închisoare, cu executare reală, v-a fi corespunzătoare gradului prejudiciabil al faptelor comise de inculpat și circumstanțelor cauzei, se consideră adecvată și v-a contribui la atingerea scopurilor pedepsei penale, în legătură cu ce se impune admiterea apelului declarat pe caz, cu casarea parțială a sentinței instanței de fond, cu adoptarea unei hotărâri noi, în aspectul nominalizat.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *avocata Sanduleac Diana în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs*, fără a invoca prevederile art. 427 Cod de procedură penală, solicitând admiterea cererii, casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei inculpatului și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care lui Țîcu Ruslan să fie aplicată o pedeapsă mai blândă neprivativă de libertate cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivare recurenta a indicat că, nu este de acord cu pedeapsa aplicată, consideră că în privința lui Țîcu Ruslan a fost aplicată o pedeapsă prea aspră în raport cu fapta comisă. Consideră că în cazul lui Țîcu Ruslan scopul pedepsei poate fi atins și fără privarea acestuia de libertate cu aplicarea în privința ultimului a prevederilor art. 90 Cod penal.

Cele solicitate mai sus sunt argumentate prin comportamentul lui Țîcu Ruslan după comiterea infracțiunilor incriminate lui, și anume faptul că ultimul vina a recunoscut-o total, s-a căit în cele comise și a depus cerere de examinare a cauzei în procedură specială.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea recursului pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, instanța de recurs concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei Legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

În speță, recurenta critică hotărârea, solicitând rejudecarea cauzei în latura penală, însă nu face trimitere la temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală sau la presupusele erori depistate în decizie.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erori de drept invocate de recurentă nu se confirmă, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1) și art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală potrivit cărora *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, iar decizia trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției dat.*

Față de lucrul judecat, compleul de judecată consideră că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Faptul că apărarea nu este de acord cu pedeapsa stabilită, considerând-o prea aspră, nu poate servi temei pentru aplicarea în privința lui Țîcu Ruslan a pedepsei cu

suspendarea condiționată a executării pedepsei, conform prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de recurs menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, *persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.*

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În conținutul recursului s-a indicat posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, pe care completul de judecată o consideră neîntemeiată, deoarece analizând decizia atacată, se constată că instanța de apel și-a motivat soluția în ce privește stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă în privința inculpatului, concluzionând că nu este posibilă aplicarea pedepsei condiționate. Or inculpatul nu este la prima abatere și anterior a comis mai multe infracțiuni, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată și amendă, fapt ce demonstrează că inculpatul nu a conștientizat pe deplin faptele comise și din nou a comis infracțiuni.

Subsidiar, instanța de recurs relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că acesta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde. Instanța de apel corect a conchis că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei numite și, respectiv, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu ar fi proporțională faptelor prejudiciabile săvârșite și persoanei inculpatului.

Instanța de apel a argumentat că, pedeapsa stabilită de instanța de fond era prea blândă și nu s-a luat în considerare personalitatea inculpatului, așa cum acesta a comis infracțiuni ușoare și mai puțin grave, anterior a fost condamnat, fapt ce demonstrează că inculpatul nu a însușit lecția și a comis din nou fapte prejudiciabile.

Prin urmare, completul de judecată a concluzionat că instanța de apel a pronunțat o decizie legală, întemeiată și motivată prin casarea parțială a soluției instanței de fond și aplicând în privința inculpatului o pedeapsă privativă de libertate reală, pedeapsă care răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61

Cod penal.

În acest punct de analiză, completul de judecată consideră necesar de a face trimitere și la jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010).

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, completul de judecată concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, indicate de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din recursul înaintat de avocata Sanduleac Diana nu și-au găsit confirmare.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului declarat de avocata Sanduleac Diana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 martie 2023, în cauza penală privindu-l pe ȚÎCU Ruslan XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Mânăscurtă Igor

Eremciuc Ghenadie